



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 344/08-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Š. G., R., a M. O., R., zastúpených advokátkou JUDr. M. T., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Rožňava v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 1043/1990 a sp. zn. 6 C 61/2004, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 167/2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Š. G. a M. O. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. augusta 2008 doručená sťažnosť Ing. Š. G., R., a M. O., R. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených

advokátkou JUDr. M. T., B., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Rožňava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 1043/1990 a sp. zn. 6 C 61/2004, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 167/2007.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti uviedli:

„Žalobou zo dňa 29. 10. 1990, podanou - teraz už nebohými právnymi predchodcami následných žalobcov na Okresnom súde Rožňava sme sa ako žalobcovia v prvom rade a piatom rade domáhali určenia vlastníctva k nehnuteľnostiam proti piatim žalovaným. Okresný súd Rožňava svojím rozsudkom sp. zn.: 4C 1043/90-55 zo dňa 14. 09. 1992 tento návrh v celom rozsahu zamietol. Toto rozhodnutie Okresného súdu Rožňava zrušil na základe podaného odvolania svojím rozhodnutím 14 Co 163/93-85 zo dňa 29. 03. 1994 Krajský súd Košice a vec vrátil Okresnému súde Rožňava na ďalšie konanie.

Dňa 07. 03. 1995 Okresný súd Rožňava rozsudkom sp. zn.: 4 C 1043/90-137 určil, že nehnuteľnosti na parcelách KN 552/1 a 551/2 vo výmerách 15771 m² a 11492 m² vytvorených podľa identifikácie parciel z parcely č. 427 vedenej vo vložke č. 21 kat. úz. J., patria do dedičstva po nebohom Š. G. v podiele 1/2 a do dedičstva po nebohom J. G. v podiele 1/2. Časť rozsudku, ktorá sa týka parcely KN 551/2 nadobudla právoplatnosť dňa 22. 5. 1995. Proti časti rozsudku, ktorá sa týka parcely KN 552/1, podali žalovaní v prvom a v piatom rade odvolanie. O tomto odvolaní rozhodol Krajský súd Košice uznesením 19 Co 500/95-165 dňa 30. 09. 1996 tak, že zrušil rozsudok vo výroku o určení, že nehnuteľnosť na parcele KN 552/1 patrí do dedičstva po neb. Š. G. v pomere 14 a po neb. J. G. v pomere 14 a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Po vrátení veci, Okresný súd v Rožňave konal ďalej a rozhodol rozsudkom 6C/61/2004 zo dňa 11. 07. 2006 a doplnujúcim rozsudkom uvedeného čísla zo dňa 17. 04. 2007 tak, že žalobu zamietol a rozhodol tiež o trovách konaniach. Po podaných odvolaniach

proti uvedeným rozsudkom konal vo veci Krajský súd v Košiciach a rozhodol, že napadnutý rozsudok I. stupňa spolu s doplňujúcim rozsudkom potvrdil rozsudkom sp. zn.: 5Co/167/2007 zo dňa 07. 05. 2008, ktorý nám bol doručený 18. 06. 2008.“

K namietanému porušeniu označených základných a iných práv postupom okresného súdu v konaní o žalobe sťažovateľov z 29. októbra 1990 pôvodne vedenom pod sp. zn. 4 C 1043/1990 a jeho rozsudkom zo 7. marca 1995 v časti výroku týkajúceho sa „parcely KN 551/2“, ktorý nadobudol právoplatnosť 22. mája 1995, sťažovatelia uviedli:

„Okresný súd v Rožňave svoje rozhodnutie opieral o nepresne identifikované čísla parciel (znalecký posudok obsahovo a technicky nepoužiteľný) a namiesto parciel KN uviedol parcelné čísla podľa bývalého katastra nehnuteľností, ktoré sa nezhodujú s platnými číslami KN. Tak došlo k tomu, že Okresný úrad v Rožňave, odbor katastrálny podľa vyneseneho rozsudku 4 C 1043/90-137 nevedel a nevie uskutočniť zápis do katastra parcely č. 551/2 bývalého katastra nehnuteľností, ktorú súd určil do dedičstva po nebohých...“

Napriek tomu, že nám Okresný súd rozsudkom pod sp. zn.: 4 C 1043/90-137 zo dňa 07. 03. 1995 priznal vlastnícke právo k nehnuteľnosti na parcele KN 551/2 do dnešného dňa nemôžeme svoje vlastnícke právo využívať. Aj napriek námietke uplatnenej počas pojednávania dňa 11. 8. 2005, aby Okresný súd Rožňava opravil číslo parcely a dal do súladu s platným stavom. Okresný súd Rožňava našu námietku ignoroval a do dnešného dňa na námietku nereagoval. Okrem toho nehnuteľnosti, do ktorých spadá aj parcela KN 551/2 boli riešené a práva k nim priznané pre iných občanov obcí P. , J., K. P. v rámci uplatnenia reštitučných nárokov Pozemkovým úradom R. na základe zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov v rokoch 1993-1996.“

K namietanému porušeniu označených základných a iných práv postupom okresného súdu v konaní o žalobe sťažovateľov z 29. októbra 1990 vedenom pod sp. zn. 6 C 61/2004 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 4 C 1043/1990) a jeho rozsudkom z 11. júla 2006 a doplňujúcim rozsudkom zo 17. apríla 2007, ako aj postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 167/2007 a jeho rozsudkom zo 7. mája 2008 (ktorým bol

potvrdený rozsudok okresného súdu sp. zn. 6 C 61/2004 z 11. júla 2006 v spojení s doplňujúcim rozsudkom zo 17. apríla 2007) sťažovatelia uviedli:

„V ďalšom konaní Okresný súd Rožňava vykonal ďalšie dokazovania, ktoré nemali vplyv na rozhodnutie a vydal rozhodnutie, ktorým žalobu v celom rozsahu zamietol... Uviedol dva dôvody zamietnutia žaloby a to: ad 1) nedostatočné vymedzenie predmetu sporu v súlade s aktuálnymi údajmi katastra a ad 2) nedobromyseľnosť držby, ktorá je zákonnou podmienkou vydržania na nadobudnutie vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti. Žalobcovia podali proti rozhodnutiu Okresného súdu Rožňava v lehote odvolanie na základe § 221 ods. 1 písm. b), d) a f) O. s. p.

Krajský súd Košice rozhodnutie Okresného súdu Rožňava potvrdil a vyjadril sa k dôvodom podania odvolania žalobcami, ale ako dôvody potvrdenia rozsudku Okresného súdu Rožňava neuviedol žiadne.

Čo sa týka nedostatočného vymedzenia predmetu sporu, už v roku 1994 sme upozornili na nedostatky v geom. pláne vypracovanom p. H. a vypracovaný elaborát Geodéziou P. , ktorý súd neprijal a ktorý upresňoval predmet sporu. Odvtedy bol niekoľkokrát žalobcom ad 1) predkladaný upresnený predmet sporu, ale súd to riešil vypracovávaním ďalších geometrických plánov, ktoré nakoniec nevzal v úvahu. K upresneniu predmetu došlo na nesprávne tvrdenie žalovanej v rade I. listom zo dňa 11. 8. 2005 žalobcom ad 1). Dostatočnú identifikáciu predmetnej nehnuteľnosti dokazujú aj vypracované znalecké posudky na návrh Okresného súdu Rožňava, ktorých nebolo málo.

Čo sa týka vydržania ako jedného zo spôsobov nadobudnutia vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti naším právnym predchodcom, je preukázateľné, že náš právny predchodca predmetnú nehnuteľnosť užíval dobromyseľne celých 32 rokov, dokonca aj dlhšie...

Preukázali sme okolnosti, z ktorých možno usudzovať o dobromyseľnosti nášho právneho predchodcu, či okolnosti svedčiace o poctivosti právneho dôvodu nadobudnutia nehnuteľnosti. Že sú tu pochybnosti, ešte neznamená, že držba nie je dobromyseľná, pretože v prípade pochybností platí vyvrátiteľná právna domnienka, že držba je oprávnená, v takom prípade ten, kto popiera dobromyseľnosť držiteľa, má dôkazné bremeno na preukázanie neoprávnenej držby, ktoré žalovaní neuniesli.

K strate bona fide nedošlo, keďže sa nášmu právnemu predchodcovi nestali známe skutočnosti, ktoré z hľadiska objektívneho posudzovania museli u neho dôvodne vyvolať pochybnosti o tom, že nehnuteľnosť mu patrí.

Do 31. 12. 1950 vlastnícke právo k nehnuteľnosti nadobudol ten, kto mal nehnuteľnosť po dobu 32 rokov ako svoju pokojne v držbe, zákonom č. 141/1950 Zb. (Občiansky zákonník) sa lehota zmenila na 10 rokov oprávnenej a nepretržitej držby. K nadobudnutiu vlastníctva došlo v roku 1925, ktoré bolo neskôr potvrdené uzavretím zmluvy, ktorá sa stratila, ale Sumárium pre daňové účely z roku 1927 potvrdzuje vlastníctvo nehnuteľnosti našim právnym predchodcom J. G. Ak považujeme za medzník nadobudnutia nehnuteľnosti rok 1927, čo je dokázateľné, napriek tomu, že potom sa uvádza, že gróf D. A. daroval nehnuteľnosť svojmu zaťovi L. M. o čom, ale náš právny predchodca J. G. nevedel a ani vedieť nemusel, k vydržaniu došlo roku 1959. Dokonca presvedčivo držbu potvrdzuje Dohoda zo dňa 10. 04. 1969 uzavretá medzi J. G. spoluvlastníkom nehnuteľnosti a Štátnym majetkom v R., taktiež potvrdenia bývalého MNV v P. zo dňa 11. 10. 1969 a bývalého MNV v J. zo dňa 22. 02. 1953. Držba predmetnej nehnuteľnosti našim právnym predchodcom trvala až do 70-tých až 80-tých rokov, kedy bola neoprávnene zabratá pre rozšírenie štátnej cesty a výstavby Podniku pre rozmnožovanie hydiny, žalovaného ad 1).

Žalovaní namietali, že nehnuteľnosť musela podliehať konfiškácii podľa zákona č. 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy, avšak je to len domnienka a nie je o tom žiaden dôkaz. Krajský súd Košice počas pojednávania nariadil 20. 02. 2008 doplnenie dokazovania zadovážením úplného výpisu z pozemkovoknižnej vložky č. 21 k. ú. J. a zistenie, či došlo ku konfiškácii predmetnej nehnuteľnosti, no odpoveď od všetkých dotazovaných bola negatívna.“

Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd vo veci rozhodol týmto nálehom:

„Právo Ing. Š. G. a M. O. na ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky Okresným súdom Rožňava vo veci vedenej pod sp. zn.: 4C 1043/90 a pod sp. zn.: 6C/61/2004 porušené bolo.

Právo Ing. Š. G. a M. O. na súdnu ochranu - čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky Okresným súdom Rožňava vo veci vedenej pod sp. zn.: 4C 1043/90 a pod sp. zn.:

6C/61/2004 a Krajským súdom Košice vo veci vedenej pod sp. zn.: 5Co/l 67/2007 porušené bolo.

Právo Ing. Š. G. a M. O. na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Okresným súdom Rožňava vo veci vedenej pod sp. zn.: 4C 1043/90 a pod sp. zn.: 6C/61/2004 a Krajským súdom Košice vo veci vedenej pod sp. zn.: 5Co/167/2007 porušené bolo.

Právo Ing. Š. G. a M. O. na odôvodnenie súdneho rozhodnutia - čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Krajským súdom Košice vo veci vedenej pod sp. zn.: 5Co/167/2007 porušené bolo.

Priznal nám... primerané finančné zadostučinenie vo výške 708. 812,- Sk...“

Vo svojom návrhu na rozhodnutie ústavného súdu o procesných otázkach sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd:

„1) Zrušil rozhodnutie Okresného súdu Rožňava vo veci vedenej pod sp. zn.: 6C/61/2004 a Krajského súdu Košice vo veci vedenej pod sp. zn.: 5Co/167/2007 a vrátil vec na ďalšie konanie.

2) Priznal nám nárok na náhradu trov konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky...“.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom

predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, IV. ÚS 16/04, I. ÚS 27/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, IV. ÚS 55/05, I. ÚS 158/05, I. ÚS 213/05, IV. ÚS 288/05).

V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, ktorý znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany

tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

V súlade so zásadou subsidiarity právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov.

V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľov podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či existujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že žalobca v 1. rade Š. G. spolu so žalobcom v 2. rade J. G. sa domáhali žalobou z 29. októbra 1990 určenia svojho vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam titulom vydržania voči nimi označeným odporcom. Po úmrtí žalobcu v 1. rade na jeho miesto do konania vstúpili sťažovatelia ako jeho právni nástupcovia a rovnako po úmrtí žalobcu v 2. rade na jeho miesto do konania vstúpili jeho právni nástupcovia. Konanie bolo pôvodne vedené okresným súdom pod sp. zn. 4 C 1043/1990.

Prvýkrát rozhodol okresný súd vo veci rozsudkom č. k. 4 C 1043/1990-55 zo 14. septembra 1992, ktorým žalobu zamietol. Predmetný rozsudok okresného súdu bol v odvolacom konaní zrušený rozsudkom krajského súdu č. k. 14 Co 169/1993-80 z 29. marca 1994 a vec bola okresnému súdu vrátená na ďalšie konanie.

Druhýkrát rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 4 C 1043/1990-137 zo 7. marca 1995 (ďalej len „rozsudok zo 7. marca 1995“), ktorým určil, že nehnuteľnosti „*parcela KN 552/1*“ a „*parcela KN 551/2*“ patria v jednej polovici do dedičstva po nebohom Š. G.

(právnom predchodcovi sťažovateľov, pozn.) a v jednej polovici do dedičstva po nebohom J. G.

Rozsudok okresného súdu zo 7. marca 1995 v časti výroku o určení, že nehnuteľnosť „parcela KN 551/2“ patrí v jednej polovici do dedičstva po nebohom Š. G. a v jednej polovici do dedičstva po nebohom J. G., sa stal právoplatným 22. mája 1995.

Proti rozsudku okresného súdu zo 7. marca 1995 v časti výroku o určení, že nehnuteľnosť „parcela KN 552/1“ patrí v jednej polovici do dedičstva po nebohom Š. G. a v jednej polovici do dedičstva po nebohom J. G., bolo podané odvolanie, na základe ktorého ho krajský súd rozsudkom č. k. 19 Co 500/1995-165 z 30. septembra 1996 v uvedenej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Ďalšie konanie po vrátení veci bolo okresným súdom vedené pod sp. zn. 6 C 61/2004 a tretíkrát okresný súd rozhodol vo veci o zostávajúcom predmete konania (týkajúceho sa už len „parcely KN 552/1“) rozsudkom sp. zn. 6 C 61/2004 z 11. júla 2006 v spojení s dopĺňajúcim rozsudkom zo 17. apríla 2007 (ďalej len rozsudok okresného súdu z 11. júla 2006) tak, že žalobu zamietol. Proti rozsudku z 11. júla 2006 podali žalobcovia odvolanie, na základe ktorého ho krajský súd rozsudkom č. k. 5 Co 167/2007-158 zo 7. mája 2008 (ďalej len „rozsudok zo 7. mája 2008“) potvrdil.

Sťažovatelia v dôvodoch svojej sťažnosti namietali porušenie nimi označených základných a iných práv (čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) postupom okresného súdu v konaní pôvodne vedenom pod sp. zn. 4 C 1043/1990 a neskôr pod sp. zn. 6 C 61/2004.

Z obsahu sťažnosti možno ustáliť, že dôvody ich sťažnosti smerujú aj proti rozsudku okresného súdu zo 7. marca 1995 (konanie vedené pod sp. zn. 4 C 1043/1990) v časti jeho výroku týkajúceho sa nehnuteľnosti „parcely KN 551/2“, proti ktorému bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, ktorý však sťažovatelia nevyužili a rozsudok sa stal v tejto časti právoplatným 22. mája 1995. Dôvody sťažnosti smerujú aj proti rozsudku

okresného súdu z 11. júla 2006 (konanie vedené pod sp. zn. 6 C 61/2004), ktorý bol na základe odvolania žalobcov (vrátane sťažovateľov) predmetom preskúmania krajským súdom v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 167/2007.

Preskúmanie napadnutých postupov v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 4 C 1043/1990 a neskôr pod sp. zn. 6 C 61/2004, ako aj jeho rozsudkov bolo v rámci odvolacieho konania v právomoci krajského súdu, preto ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť v časti smerujúcej proti postupu okresného súdu (a tým aj proti jeho rozsudkom) odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

Sťažovatelia namietali porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj postupom krajského súdu v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 167/2007 a z dôvodov sťažnosti vyplýva, že aj jeho rozsudkom zo 7. mája 2008.

Porušenie svojich práv videli sťažovatelia v nesprávnych skutkových a právnych záveroch okresného súdu, na základe ktorých okresný súd rozsudkom z 11. júla 2006 ich žalobu zamietol. Vo vzťahu k postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 167/2007 a jeho rozsudku zo 7. mája 2008, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu z 11. júla 2006 namietali, že krajský súd sa „vyjadril... k dôvodom podania odvolania žalobcami, ale ako dôvody potvrdenia rozsudku Okresného súdu Rožňava neuviedol žiadne“.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu tento nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil.

Ústavný súd sa pri výkone svojej funkcie podľa ústavy zameriava na kontrolu zlučiteľnosti interpretácie a aplikácie vnútroštátnych právnych predpisov všeobecnými

súdmi s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a slobodách.

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00 *mutatis mutandis* I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a zároveň tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Prvoradou úlohou ústavného súdu je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („*iura novit curia*“). Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (*mutatis mutandis* napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 50/04, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06). V právomoci ústavného súdu je iba preskúmanie právneho názoru všeobecného súdu z hľadiska dodržania ústavných princípov, čo však neznamená aj oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným už ani preto, že ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov všeobecných súdov.

Na posúdenie ústavnosti napadnutého postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 167/2007 a jeho rozsudku zo 7. mája 2008 považoval ústavný súd za podstatné zistiť, či spôsob, ktorým krajský súd zdôvodnil svoje rozhodnutie, resp. svoje stanovisko o zákonnosti rozhodnutia okresného súdu je ústavne konformné. Inými slovami, úlohou ústavného súdu bolo zistiť, či spôsob vyhodnotenia zisteného skutkového stavu a spôsob výkladu príslušných zákonných ustanovení a aplikovaných právnych predpisov, ktorými krajský súd zdôvodnil svoje rozhodnutie, vzhľadom na zistený skutkový stav, nie je

svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu aplikovaných právnych úprav.

Ústavný súd konštatuje, že krajský súd preskúmal rozsudok okresného súdu 11. júla 2006 a podrobne a dôsledne sa vysporiadal s odvolacími dôvodmi sťažovateľov. Krajský súd dospel k záveru, že dôvody, pre ktoré okresný súd zamietol žalobu, nie sú dané, avšak samotný záver okresného súdu o zamietnutí žaloby pre nesplnenie zákonných podmienok nadobudnutia vlastníctva k nehnuteľnostiam vydržaním je správny. Teda krajský súd zamietavý výrok rozsudku okresného súdu považoval za správny z iných dôvodov, než ktoré uviedol okresný súd a proti ktorým argumentujú aj sťažovatelia vo svojej sťažnosti, keď uviedol:

«Vzhľadom na začiatok držby u právnych predchodcov žalobcov, ku ktorej došlo v roku 1925 a so zreteľom na § 566 cit. OZ, koniec vydržacej lehoty mal uplynúť v roku 1957, resp. 1958 (tvrdenie, resp. výklad žalobcov, že ich právni predchodcovia skončili vlastnícku držbu najneskoršie rok po nadobudnutí účinnosti cit. OZ nemá oporu ani v tomto ust., ani v súdnej praxi).

Bolo preto potrebné skúmať, či právni predchodcovia žalobcov boli dobromyseľnými držiteľmi počas celého plynutia vydržacej doby.

Podľa obyčajového práva platného na území terajšej Slovenskej republiky do 31. 12. 1950 nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti bez zapísania do pozemkovej knihy ten, kto nehnuteľnosť po dobu 32 rokov mal ako svoju pokojne v držbe, t. zn. musel ju užívať vo svojom mene a nie v mene iného, ani nie ako nájomník (podľa vtedy platných predpisov), príp. ako požívateľ alebo ako jej užívateľ a vydržanie sa prerušilo, keď sa pozemno-knižný vlastník v súdnom spore úspešne domohol proti držiteľovi vydania nehnuteľnosti, ako aj vtedy, keď v priebehu vydržania bola nehnuteľnosť v pozemkovej knihe prepísaná na základe prevodu na iného, pričom v takomto prípade sa vydržanie neprerušilo, ak nový pozemnoknižný vlastník vedel, že doba vydržania plynie, alebo nevedel o tom, iba z „hrubej“ nedbanlivosti. Kúpna zmluva uzavretá za skoršej platnosti obyčajového práva na území terajšej Slovenskej republiky mohlo byť základom dobromyseľnosti nadobúdateľa o nadobudnutí nehnuteľnosti (nielen na začiatku, ale aj v ďalšom priebehu držby) len vtedy,

ak mala všetky potrebné obsahové náležitosti (dohoda o predmete prevodu a o kúpnej cene).

Žalobcovia nepreukázali, že kúpna zmluva na základe, ktorej ich právni predchodca J. G. nadobudol nehnuteľnosti mala všetky potrebné obsahové náležitosti a mohla byť tak základom jeho (a neskôr jeho právnych nástupcov) dobromyseľnosti o nadobudnutí nehnuteľnosti a ani neuviedli rozhodujúce skutočnosti, z ktorých by to bolo možné vyvodiť, preto bol urobený záver, že nebola tak splnená základná podmienka vydržania.

Odhladiac od uvedeného, aj keby bol právny predchodca žalobcov J. G. pri vstupe do držby dobromyseľný, vydržanie sa prerušilo tým, že – ako už žalobca v 1. rade uviedol v doplnení (č. l. 76 - 77) odvolania – na L. M. bola nehnuteľnosť prepísaná na základe prevodu vlastníckeho práva (uznesenie z 27. 8. 1930) v konaní nebolo preukázané (a napokon ani tvrdené), že L. M., ako nový pozemno-knižný vlastník vedel, že právnenému predchodcovi žalobcu J. G. plynie doba vydržania, resp., že o tom nevedel iba z „hrubej“ nedbanlivosti, preto by nebola v tomto prípade splnená ďalšia podmienka vydržania a to uplynutie zákonnej vydržacej doby.

Z uvedeného je zrejme, že súd vec nesprávne právne posúdil, pokiaľ nedostatok dobromyseľnosti, ako jedného zo základných predpokladov pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním právnym predchodcom žalobcov J. G. a následne ich ďalšími právnymi predchodcami, vyvodil z inej skutočnosti, než odvolací súd, ale ani to nemalo vplyv na vecnú správnosť výroku napadnutého rozsudku.»

Ústavný súd pri preskúmaní rozsudku krajského súdu dospel k záveru, že sa primerane vysporiadal s argumentáciou sťažovateľov, správne ustálil skutkový stav veci a relevantné zákonné ustanovenia aplikoval spôsobom, ktorý neodporuje ich zneniu, účelu ani označeným článkom ústavy. Nezistil žiadne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné tento rozsudok označiť za nezlučiteľný s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou ustanovenými princípmi súdneho rozhodovania (čl. 144 ods. 1 ústavy).

Z uvedeného dôvodu podľa názoru ústavného súdu nejestvuje ani príčinná súvislosť medzi označenými právami sťažovateľov a postupom krajského súdu pri rozhodovaní

v danej veci, ktorá by umožňovala vysloviť záver o porušení sťažovateľmi označených práv. Skutočnosť, že sa sťažovatelia nestotožňujú so závermi krajského súdu, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho postupu a rozhodnutia.

Treba uviesť, že krajský súd svoj právny záver náležite a kompaktné odôvodnil a sťažovateľmi uvedená argumentácia v ich sťažnosti nebola spôsobilá vyvolať pochybnosť o absencii odôvodnenia alebo o neospravedlniteľnosti a neudržateľnosti tohto odôvodnenia z ústavného hľadiska.

Ústavný súd záverom poznamenáva, že sťažovatelia nenamietali vo svojej sťažnosti porušenie nimi označených práv tým, že by postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 167/2007 a jeho rozsudkom zo 7. mája 2008 došlo k porušeniu ich práv ako účastníkov konat' pred súdom porušením zásady dvojinstančnosti konania v dôsledku potvrdenia rozsudku okresného súdu z 11. júla 2006 z iných dôvodov, než aké boli dôvody zamietnutia žaloby okresným súdom. Aj v prípade, ak by takúto námietku pred ústavným súdom uplatnili, treba uviesť, že jej posúdenie ako možného dovolacieho dôvodu by patrilo do právomoci Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rámci dovolacieho konania.

Keďže s ohľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že napadnutý postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 167/2007 a jeho rozsudok zo 7. mája 2008 nemá žiadnu vecnú súvislosť s tvrdým porušením označených práv sťažovateľov, odmietol ich sťažnosť v časti smerujúcej proti krajskému súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom ako zjavne neopodstatnenú.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. októbra 2008